

AKTUALNO Vprašanje

Kadri — in zopet kadri!

To je vprašanje, ki ga je moč slišati nemalokrat škraj povod, na vseh forumih in sejah.

Ne manjka ga le v industriji in drugih gospodarskih vejah marveč prav tako tudi v zdravstvu zlasti pereče v zobozdravstvu. Vprašanje kadra je postalo.

Ko je na eni zadnjih sej o tem razpravljal tudi okrajni

Svet za zdravstvo in socialne varstvo, so bili vsi člani Svetu enotnega mnenja, da je v zobozdravstvu nujno potrebno izseliti srednji dentistični kader, ki ga očitno zelo primanjkuje, ne le v našem okraju, temveč tudi v republiškem merilu.

Med zdravstvenimi delavci je namreč slišati, da Stomatološka klinika v Ljubljani še vsaj dvajset let ne bo mogla zadostiti po-

treb po zobozdravstvenem in dentističnem kadru. Za to bi bila tembolj upravičena ustanovitev Dentistične srednje šole, ki je že pred časom obstojala. Iz nje bi prišlo v razmeroma kratkem času precej mladega, srednje izobraženega kadra, ki bi lahko omilil vrzel pomanjkanja teh strokovnjakov.

Ali je morda e tem že kaj razmišljal republiški Svet za zdravstvo (ker je to v njegovi pristnosti!), toliko prej, ker to ni želja le zdravstvenih delavcev kranjskega okraja, marveč vseh okrajev v Sloveniji?

I. A.

LETNO X. — ST. 14 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 18. FEBRUARJA 1957

GLAS GORENJJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJJSKO

VII. občni zbor
okrajne
Obrtne zbornice

BOLJŠI ČASI ZA OBRT?

KRANJ, 17. FEBRUARJA. — VCERAJ JE BIL V KRANJU VII. OBČNI ZBOR OKRAJNE OBRTNE ZBORNICE, KATEREMU JE PRISOSTVOVALO 140 DELEGATOV IZ DRZAVNEGA IN ZASEBNEGA SEKTORJA OBRTI. MED GOSTI SO BILI TUDI PODPREDSEDNIK OLO KRANJ IVAN BERTONCELJ-JOHAN, PREDSEDNIK OBRTNE ZBORNICE LRS LEOPOLD POTOČNIK, PREDSEDNIK ObLO KRANJ VINKO HAFNER, TER ZASTOPNIKI SINDIKALNIH, MNOŽIČNIH ORGANIZACIJ IN SORODNIH ZBORNIC.

140 dvignjenih rok delegatov občnega zbora je ob koncu odobrilo poročilo o delu okrajne Obrtne zbornice, ki je bilo v preteklem letu dokaj pestro. Resnično bi bilo želeli, da bi tudi druge organizacije za svoje občne zbole pripravile tako izčrpna poročila.

NEKAJ PODATKOV

Stevilo obrtnih obratov na Gorenjskem se je v preteklem letu ponovno zmanjšalo, to pa predvsem zaradi odjav obrti v zasebnem sektorju in pa zaradi preraščanja nekaterih obrtnih obratov socialističnega sektorja v industrijo. (»Metka« Žiri, »TIO« Lesce itd.). Kljub zmanjšanju števila obrtnih obratov pa se je število zaposlenih na splošno povečalo in znaša sedaj 5280 ljudi, od tega je 1086 vajencev.

Rahlo upadanje obrtne dejavnosti je brez dvoma problem, ki mu je treba posvetiti vso skrb. Zlasti to velja za nekatere občine. Stevilo prebivalcev kranjskega okraja, ki odpadejo na en obrtni obrat v posameznih občinah, nam da v tem pogledu še jasnejšo sliko: v občini Bled odpade na en obrat 51 prebivalcev, v bohinjski občini 81, v občinah Cerknje 56, Gorenja vas 73, Jesenice celo 123, Kranj 80, Radovljica 64, Škofja Loka 72, Tržič 81, Zelezniki 93 in Žiri 98. Okrajno povprečje pa znaša 79, republiško 90, medtem ko jugoslovansko 130.

Kot je razvidno iz teh podatkov, je najslabši položaj glede števila obrtnih obratov in delavnic v jeseniški občini, saj je le-ta globoko pod okrajnim in republiškim povprečjem.

NEKAJ PAPERKOV Z RAZPRAVE

Razprava je bila na splošno dokaj živahnja, vendar je mestoma izvenerila nenačeleno ter preozko. Nekateri delegati, to zlasti velja za zasebne obrtnike, so včasih vse preveč zapostavljali splošne interese našega gospodarstva, ki stremi in skrbi v zadnjem času tudi za razvoj obrti. V razpravi so bili dostikrat tudi poudarjeni le problemi posameznikov, medtem ko je bilo čutiti premalo skribi za celoto.

Delegati in gostje so se v svojih izvajanjih dotaknili vseh problemov obrtništva: šumarsvra, problemov okoli obdavčitve, vzgoje kadrov itd.

Pravilna je ugotovitev občnega zbora,

naj se pri obdavčitvi upošteva razlika med proizvodno in uslužnostno obrtjo.

• Prav je tudi, da je občni zbor sprejel sklep, naj se skladi, da je napredok obrtništva odsek resnično uporabljen za napredok te gospodarske dejavnosti in to na čim koristnejši način.

• Pomanjkljivost občnega zbora Obrtne

zbornice pa je morda v največji meri v tem, da se delegati niso skoraj nič dotaknili delavskega samoupravljanja v obrtništvu. Ni prav nobenega dvoma, da bi boljše in vsebinsko popolnejše delavsko in družbeno upravljanje v obrti omogočilo tej gospodarski panogi večji razmah. O tem bo treba pač v prihodnje bolj misliti.

I. A.

TEKMOVANJA BODO OKREPILA PIONIRSKO ORGANIZACIJO

DA BO DELO PIONIRSKIH ORGANIZACIJ ČIMBOLJ RAZGIBANO IN PESTRO, JE OKRAJNA ZVEZA DRUŠTVE PRIJATELJEV MLADINE SKUPNO Z OKRAJNIM KOMITEJEM LMS KLANJ RAZPISALA TEKMOVANJE VSEH PIONIRSKIH ODREDOV V OKRAJU. TO TEKMOVANJE BO POSVEČENO 25. MAJU, DNEVU MLADOSTI IN ROJSTNEMU DNEVU PREDSEDNIKA REPUBLIKE TOVARISA TITA. PRICELO SE BO ŽE 1. MARCA. PROGRAM ZAJEMA DEJAVNOSTI PIONIRJEV NA VSEH PODROČJAH. DELO POSAMEZNIH ODREDOV BO OCENJEVALA POSEBNA KOMISIJA.

Pionirji bodo morali v sledenih treh mesecih pritegniti k delu v najrazličnejših krožkih čimveč vrstnikov, kakor tudi ostalih (mladincev, prosvetnih delavcev, članov društva itd.). V okviru krožkov in drugih oblik dejavnosti naj bi posamezni odred prirejali

nastope, razstave, koncerte in podobne prizreditve. Komisija bo ocenjevala tudi delovne akcije, kot so na pr.: urejanje pionirske prostorij, šolskega vrta, igrišč, zbiranje zdravilnih zelišč, pogoždovanje in podobna dela. S podjetji, ki bodo prevzela patronat nad odredami, bodo morali pionirji v času tekmovanja navezati živahnejše stike. Važna njihova naloga bo tudi učenje. Pri tem jim bodo lahko pomagali predavatelji in šolski odbori. Tudi za uspešno razširjanje mladinske literature in tiska, bodo odredi prejeli tekmovalne ocene.

Najboljši odredi bodo 25. maja prejeli nagrade. Prvi dve nagradi, to je opremo za pionirsko delavnico, poklanjata Okrajna zveza Društva prijateljev mladine in Okrajni komitet LMS. Ostale kolektivne nagrade bodo prispevala posamezna podjetja.

Pionirski odredi, ki bi radi sodelovali pri nagradnem tekmovanju, pohitite s prijavami na Okrajno zvezo DPM Kranj!

V KRAJSKI OBČINI BODO USTANOVILI 5 KMETIJSKO-GOSPODARSKE ŠOLE

DOBER ZAČETEK V DUPLJAH

Pošolsko izobraževanje je za današnjo mladino izrednega pomena. Vendar smo do sedaj vključevali v razne šole in tečaje pre malo mladincev in mladink iz kmečkih predelov. Prav tako kot kvalificiran delavec v industriji bi se moral izobraziti tudi sleherni kmečki prizvajalec. Kmetijsko-gospodarske šole so za to najprimernejša oblika. Zlasti mladi zadružniki bi morali polnočestvino obiskovati te šole. V kranjski občini jih bodo na predlog Sveta za šolstvo letos ustanovili 5, in sicer: v Predvoru, Dupljah, Besnici, Zabnici in Mavčičah.

V Dupljah je pričela dvoletna kmetijska šola delati 31. januarja. Obiskuje jo 15 mladincov in 10 mladink od 16. do 23 leta starosti. Pouk imajo dvakrat tedensko po 4 ure. Mladina kaže za šolo izredno zanimanje. Če tudi je obisk za sedaj še prostovoljen, izostankov ni. Splošne predmete počnejo učitelji, strokovni predavatelji pa prihajajo z Okrajne zadružne zveze.

Začetek je torej kar dober in po skladu dupljanske šole bi lahko začeli delati tudi drugod. Marsikje bodo seveda imeli težave z učnim kadrom za

splošne predmete, ker so učitelji na večini šol preobremenjeni. Z dobro voljo pa se bo dalo tudi to urediti.

V upravnih odborih zadruž je 78 mladincov

V zadnjem času z zadovoljstvom ugotavljamo, da so mladi ljudje v organizaciji samoupravljanja vse bolj aktivni. Vendar pri nekaterih starejših ne najdejo dovolj razumevanja.

Pred dnevi so na posvetovanju predsednikov občinskih zadružev LMS razpravljali o delu mladih v upravnih odborih kmetijskih zadruž. S sedanjim stanjem še daleč ne moremo biti zadovoljni, saj je v upravnih odborih kmetijskih zadruž na Gorenjskem le 78 mladih ljudi, vendar je še njim delo otežko, ker jih v večini primerov nekateri starejši podcenjujejo in jim ne dajo, da bi se uveljavili pri reševanju raznih gospodarskih vprašanj. Mladi zadružniki žele, da bi jih vodstva zadruž seznanjala z vsemi problemi in nalogami, da bi tudi sami sodelovali pri reševanju problemov.

naš razgovor

POGLAVITNO: DENAR

Solski odbor na III. gimnaziji v Stražišču pri Kranju je med najdelavnejšimi šolskimi odbori v kranjski občini. Povprašali smo predsednika Janeza Riharja.

»Kakšen je sestav šolskega odbora na III. gimnaziji v Kranju?«

»Naš odbor je 11-članski, od tega je 7 uslužbencev, ostali pa so delavci. Nepravilno se mi zdi, da v šolskem odboru ni nobenega mladinka in nobene žene.«

Na vprašanje, s čim se šolski odbor največ ukvarja, je tovaris Rihar dejal, da so še vedno glavni problem denarna sredstva. Prostori so slabii in premajhni. Inventar je zastarel.

»Razen tega pa smo reševali

tudi razne nepravilnosti, ki so nastale med letom v šoli.«

»Vam Svet za šolstvo pri ObLO Kranj pomaga pri delu?«

»Sodelovanje s Svetom za šolstvo pri ObLO Kranj je zadovoljivo, lahko pa bi bilo tudi boljše. Vendar pa se mi zdi, da občina nima pravega odnosa do naše šole. Ker je v šoli 70% delavskih družin, bi želeli od občine večjo materialno pomoč.«

»Kako gleda na delo šolskega odbora profesorski zbor?«

»Od profesorjev dobivamo v glavnem precej pomoči in razumevanja. Uspehi, ki smo jih dosegli, so prav gotovo tudi plod dela ravnatelja in nekaterih profesorjev z našim šolskim odborom.«

L.J.

JANEZ RIHAR

Srečanje s Celovcem

Jesenice, 17. februarja.

Ker je hokejsko moštvo »Motor« iz vzhodnega Berlina, ki je na tretjem mestu vzhodno-nemške lige, odpovedalo prihod na Jesenicu, je bila odigrana sinoči na jeseniškem umetnem drsalnicu mednarodna hokejska tekma med hokejskim klubom »Jesenice« in hokejskim klubom »KAC« iz Celovca.

Najlepša je bila prva tretjina, v kateri so gostje dosegli avtogo, naslednje gole pa so dali Boris Cebulj, Tišler in Klinar. V drugi tretjini so se gostje nekoliko opomogli, vendar do začetnega gola niso prišli. Za Jesenice sta bila spet uspešna Brun in Valentar. V zadnji tretjini so domači

nekoliko popustili. To je izkoristil napadalec gostov Springer in dal častni gol.

Končni rezultat je bil tak: 6:1, (4:0, 2:0 in 0:1) za Jesenice.

Danes popoldne pa je bila povratna hokejska tekma. Medtem ko so Jesenici igrali sinoči dobrino, so bili pri današnji igri dokaj slabši. Izkazal se je le jeseniški vratar Novak, ki je bil najboljši mož na terenu.

Današnji rezultat je bil: 2:0 (1:0, 0:0, 1:0) za Jesenice. Gola za Jesenice sta dala Niko Cebulj in Brun. U.

Strelsko odlikovanje Puška na-rodnega heroja Slavca Iva-Jokla

TE DNI PO SVETU

● Te dni je bil v Moskvi plenum Centralnega komiteja Komunistične partije Sovjetske zveze. Na tem plenumu so ponovno izvolili za sekretarja CK KP Sovjetske zveze SEPILOVO. Zavoljo tega je bil razrešen te dolžnosti, na njegovo mesto pa je bil imenovan ANDREJ GROMIKO. — Ta spremembu je povzročila v kulturnih Organizacijach združenih narodov precej komentarjev...

● Francoski zunanjji minister Christian Pineau se je včeraj vrnil iz New Yorka v Pariz.

● Radio Tirana poroča, da je bil v Tirani 16. in 17. februarja plenum Centralnega komiteja Komunistične partije Albanije, na katerem so razpravljali o mednarodnem položaju v svetu ter o nekaterih problemih kmetištva v Albaniji.

● Centralni komite francoske Komunistične partije je na svoji seji v soboto odločno nastopil zoper vse načrte o združevanju Evrope. Obenem je pozval vse člane partije naj se še bolj vneto upirajo podreditvi Francije tuji nadvladi.

Po mnjenju CK KP Francije je namen vseh načrtov tako imenovane »male Evrope« ustvariti na Zahodu napadalo militaristično koalicijo, naperjeno zoper države socialističnega tabora.

● Gospodarsko-financijski odbor Organizacije združenih narodov je sprejel resolucijo, v kateri se zahteva hitro zmanjšanje omejitev v zunanjih trgovini. Resolucijo so predložile Velika Britanija, ZDA, Avstralija, Belgija, Danska, Argentina in Filipini. Vlade posameznih držav poziva, naj odpravijo ovire v razvoju mednarodnega trgovanja.

Gospodarsko-financijski odbor je hkrati zavrnil poljsko-jugoslovansko resolucijo, ki je predlagala sklicanje svetovne gospodarske konference. Protitej resoluciji je glasovalo 32, zanje pa 27 delegacij, v tem ko se je 14 zastopnikov glasovanja vzdržalo.

● V srednjem, vzhodnem in zahodnem delu Alžira divjajo hudi boji. Po francoskih podatkih je bilo v soboto ubitih 50 alžirskev upornikov. V okrajnih več poliestov in civilnih funkcionarjev, ki lici mesta Alžira so arretirali mnogo ljudi, med so obdolženi, da so sodelovali z alžirskim osvobodilnim gibanjem.

Poročajo tudi, da so v Franciji zadnje dni odkrili več središč za oskrbovanje alžirskih upornikov z orožjem in strelivom iz francoskih vojaških središč.

● Biro francoske radikalne stranke je predlagal v soboto izvršilnemu odboru naj sklice za konec prihodnjega meseca v Parizu izredni strankin kongres. Tuk pred tem je konferenca predsednikov strankinj federacij in njene parlamentarne skupine z veliko večino glasov sprejela ta predlog. Mendes-Franceove skupine v radikalni stranki. Po predlogu te skupine naj bi na izrednem kongresu začeli novo splošno politično linijo radikalne stranke.

● Kot poročajo iz Londona, namerava Velika Britanija zmanjšati število svojih čet v Zahodni Nemčiji za 30 tisoč vojakov. To odločitev je že sporodila evropskim zavezniškom. Za zmanjšanje se je odločila zaradi finančnih težav.

● Iz Nikačije poročajo, da je obsodilo posebno sodišče na smrt 18-letnega ciperskega Grka, češ da je nosil orožje. V zadnjih sedmih dneh je bila to že tretja smrtna kazen.

IZDAJA CASOPISNO ZALOZNISKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNİK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODOGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475, 397 - TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROCNINA 600 DINARJEV, MESECNA 50 DINARJEV

LUDJE IN DOGODKI
ALŽIR TRKA NA DURI OZN

Le malokatera razprava je tokanj razgibal politični odbor ZN kot obravnava alžirskega vprašanja. Deset dni so vstajali delegati drug za drugim in v dolgih govorih zavzemali stališče do enega najspornejših vprašanj današnje mednarodne stvarnosti. Francoska delegacija in nekateri dežele, zlasti iz Latinske Amerike so trdile, da je alžirski problem zgolj notranja zadeva Francije in torej ne sodi v pristojnost OZN. Arabske dežele pa so trdile nasprotno: da Alžir nikoli ni bil in da tudi ne bo del Francije in da potemtakem ne gre za »notranje francosko zadevo« pač pa za živ mednarodni problem. Vmes med obema skrajnima stališčema je bila vrsta delegacij, ki so skušale z zmernejšimi predlogi posredovati med obema stranema.

Takšno razmerje in stanje sil v političnem odboru se je izrazilo tudi v predloženih resolucijah in v končnem glasovanju. V prvi resoluciji je 18 azijsko-afrških dežel pozivalo Francijo, naj prizna Alžiru pravico do samoodločbe in naj začne z neposrednimi pogajanjami za prenehanje sovražnosti in rešitev alžirskoga vprašanja. Ceprav je bila resolucija stilizirana v izredno zmerem tonu in ni nikjer neposredno obsojala ravnatelja Francije, so nekatere dežele me-

nile, da je preostra. Zato je skupina 5 latinskoameriških dežel skupaj z Italijo predložila drugo resolucijo, v kateri je bilo izrazeno samo upanje, da bodo »skoraj našli demokratično rešitev alžir. vprašanja«. Namen te resolucije je bil prooren: s formalno resolucijo zadostiti razgibani razpravi, v bistvu pa potopati vso zadevo. Cutič je bilo, da ta predlog resolucije nosi pečat navdih ameriške delegacije; ZDA so namreč že pred razpravo na tistem zagotovile francoskim zavezniškom, da jih bodo podprt, ali pa vsaj da ne bodo nastopile proti njim. Toda če prva resolucija ni bila povoljna zastopnikom milejše smeri, takoj druga ni zadovoljila predstavnikov doloečne formule. Zato se je pojavila še trečja resolucija, ki so jo predložile tri azijske dežele: Japonska, Siam in Filipini. V njej je izrazeno upanje, da bosta francoski in alžirski narod poskušala najti miroljubno rešitev s pogajanjem in prenehanjem prelivanja krvi.

Politični odbor je bil pred težko izbiro. In odločil se je po starem nepisanem zakonu ohranitev ravnotežje in enotnosti v OZN. Izglasoval je obe blaze sestavljeni resoluciji, zavrnil pa je azijsko-afrško, zlasti njen člen, ki govoril o samoodločbi alžirskoga naroda. Večina dele-

gacij sicer obsoja francosko politiko v Alžiru, vendar tega ne želi izraziti preveč določno v ZN. Stevilni predstavniki so se bali, da ne bi prehuda obdolžitev francoske alžirske politike povzročila ponovnega bojkota francoske delegacije. Že na lancem zasedanju je delegacija Francije zapustila skupščinsko dvorano v znamenje protesta, ker je OZN sklenila razpravljati o »notranjem problemu Francije« — o Alžiru. Letos so dogodki prisili francosko delegacijo, da je hote ali nenhete moralna privoliti, da so načeli neprijetno alžirsko vprašanje pred svetovno tribuno, hkrati pa je spet zagrozila, da se bo v primeru neugodnega izida razprave umaknila iz OZN in da ne bo v nobenem primeru priznala sklepov Generalne skupščine. Ta grožnja je visela kot Damoklejev meč nad glavami delegatov, stopnjevala pa je še odstopnost zunanjega ministra Pineauja v zaključnem delu razprave in sklep francoske delegacije, da se ne bo udeležila glasovanja.

Toda tudi tako blagohotno izražene resolucije vendar izražajo prepričanje, da Alžir ni samo notranja zadeva Francije ampak odprt mednarodni problem. Večina delegacij je tudi izrazila zaskrbljenost zaradi »ne-

mirnega stanja in bojev v Alžiru«, ko je glasovala za uvod sicer zavrnjene azijsko-afrške resolucije.

Zdaj sta obe resoluciji predloženi glavnemu organu ZN — Generalni skupščini. Toda večina opazovalcev predvideva, da bo le s težavo katerakoli od njiju dobila potrebno dvotrejinsko večino. Verjetneje je zato, da se bo v skrajni sili pojavila nova, kompromisna resolucija, ki bo tako formulirana, da bo lahko zbrala večino dveh tretjin glasov.

Sestavljanje takšne resolucije je že delo diplomatskih in takih obzir, medtem ko na razvoj alžirskega vprašanja končno besedilo ne bo dosti vplivalo. Najvažnejše v trenutnem položaju je to, da je svetovna organizacija v desetdnevni razpravi izpravo pretresla alžirsko vprašanje, da so izjave večine delegatov obsodile francosko politiko in odločno spodbile francosko tezo, da ne gre zgolj za notranje vprašanje Francije. To je veliko moralno zadoščenje alžirskim borcem za svobodo, pariski vladi pa resno svarilo, da se bo treba v prihodnje druge lotiti reševanja boleče alžirske krize.

MARTIN TOMAZIC

V nedeljo smo zabeležili

VРЕМЕ

V začetku tedna še delno oblačno in krajevne padavine, pozneje lepo in verjetno topleje.

AVDICIA V MG NA JESENICI CAH

Ker so bile vstopnice za danšnji večerni koncert Slovenskega oktetata že več dni vnaprej razprodane, bo oktet nastopil ne samo ob 20. uri, tem več tudi ob 17.30 uri.

OBČNI ZBOR KRAJEVNE ORGANIZACIJE ZB PREDOSLJE

Včeraj dopoldne je bil v sindikalni dvorani »Oljarice« v Britofu redni letni občni zbor krajevne organizacije ZB Predoslige. Prégledali so delo v preteklem letu, nato pa se je razvila zelo živahnata razprava o raznih problemih in nalogah, klijih ima organizacija ZB na vasi.

C.

PLENUM MLADINE V RADOVLJICI

Včeraj je bil v Radovljici plenum Občinskega komiteja mladine. Razpravljali so o utrditvi mladinskih organizacij na vasi in v podjetjih ter poudarili potrebo večjega uveljavljanja mladine v organih delavskega samoupravljanja.

S. J.

RAZSTAVA SLIK IN KIPARSKIH DEL NA JESENICAH Jesenice, 17. februarja.

V Delavskem domu na Jesenicah je bila sinoči odprta razstava slik in kiparskih del Marija Vilharja iz Ljubljane. Ker je bil Vilhar zaposlen pred desetimi leti v jeseniški Zelezarni, je za njegovo razstavo precej zanimanja. Otvoritvi, ki sta jo organizirala tovarniški sindikat in »Svoboda« Jesenice, so prisostvovali tudi predstavniki množičnih organizacij. U.

ZOSARKA

»TRIGLAV« : TSS (TEKSTILNA SOLA) 40:21 (18:9)

Včeraj so se v telovadnici I. državne gimnazije pomerili kosarkarji Tekstilne šole in mladincij kranjskega »Triglava«. Zmagali so mladinci »Triglava«.

PRIPRAVE NA KONGRES DELAVSKIH SVETOV

s 40:21 (18:9). V predtekmi pa so se srečala B moštva. Zmagovalec je bil prav tako »Triglav«, tokrat s 37:25 (18:16).

ZACETEK RAZPRAVE O NACRTI ZAVODA ZA STANOVANJSKO IN KOMUNALNO GRADNJO V KRANJU

Občinski ljudski odbor Kranj je na seji 14. t. m. obravnaval poročilo o bodočem delu Zavoda za stanovanjsko in komunalno gradnjo ter potrdil spremenjena pravila in tarifni pravilnik tega zavoda. Njegovo delo obsegajo projektiiranje komunalnih naprav, predlage in izdelavo zazidalnih načrtov ter izdelavo investicijskih programov za stanovanja, proučevanje pogojev sodobne stanovanjske gradnje itd. Z enotnim koriščenjem fonda za stanovanjsko graditev bo zavod omogočil pocenitev gradbenih stroškov ter racionalnejo zazidavo posameznih področij glede na komunalne naprave. Gotova stanovanja bo zavod oddal interentom proti odpadilu. Na ta način bodo tudi manjša podjetja, ki sicer ne bi zmogla finansirati celotne zgradbe, lahko odkupila posamezna stanovanja.

J. O.

OBČNI ZBOR OB 60-LETNICI TURISTIČNEGA DRUŠTVA V SKOFJI LOKI

V sredo, 12. t. m. so imeli člani Turističnega društva Skofja Loka redni letni občni zbor, na katerem so govorili predvsem o delovnem programu v letošnjem jubilejnem letu. Razen ureditve Starega gradu in potov, bo njihova glavna naloga gradnja novega kopališča.

KJ.

SEJA GLAVNEGA ODBORA PRESERNOVE DRUŽBE

V torek, 26. februarja ob 10. uri dopoldne bo Glavni odbor Preserlove družbe imel razprtijo sejno v Klubu ljudskih poslancev v Ljubljani, Puštarjeva ulica 11. Povertjenki in člani, ki se žele udeležiti seje, naj dvignejo vabilo v upravi, Tomšičeva 5, do ponedeljka 25. februarja do 11. ure.

OBČNI ZBOR SZDL V KRANJSKI GORI

Na letnem občnem zboru SZDL v Kranski gori, ki je bil 14. februarja, so ugotovili precepljeno delavnost na vseh področjih. V živahnih razpravah so spet nateli že pozabljeno korito za napajanje živine, ki je včasih stalo sredi vasi in so ga potem odstranili. Kaže, da to nesrečno korito povzroča glavobol zlasti tistim, ki jim delo v organizacijah ni mar.

-ZK

7. „Direktor nima razumevanja . . .“

Kdo ve, zakaj Matija ne mara direktorja podjetja, v katerem je zaposlen. Tega, da mu je kratkomalo antipatičen, si tudi sam ne zna razlagati.

Morda ga ne čisa zato, ker mu je direktor že večkrat rekel, da ni prav, če zamuja službo. Morda tudi zato, ker je včasih »plavega« naredil in je zavoljo tega trpelo delo. Morebiti tudi zato, ker je tu pa tam opazil, da se direktor pelje s tovarniško limuzino na nedeljski družinski izlet — poleti na morje, pozimi pa smučati. Morda celo zato, ker se mu zdi, da on — direktor, v Matiji — referent, ne vidi »nadvise pomembnega« uslužbenca...

Zakaj mu ni simpatičen — tega Matija ne ve. Ima pa direktorja malce v želodcu.

Kot mnogi drugi, je tudi Matija v podjetju vodilni funkcionar ene izmed množičnih organizacij. Mnogi vedo povedati, da delo te organizacije šepa prav zaradi tega, ker se Matija ne briga dosti zanjo.

Navada je pač, da imajo vse organizacije vsako leto svoje občne zvore. Najprej v osnovnih organizacijah, nato pa še v občinskem in okrajnem mestru.

In Matija je priomal kot delegat na okrajno skupščino. — Govorili so in govorili... Tudi o tem, da ponokod slab delajo.

Matija se je čutil prizadetega. Dvignil je roko in prosil za besedo.

»Tovarisi! in tovarišice! — Odkašjal se je in nastal je tisti kratki premor, ki ga nekateri govorniki radi ustvarjajo, da bi dali sebi in svojim besedam čim večji poudarek.

»Reči moram, da naša osnovna organizacija dečka spi. Toda...«

In dvignil je roko in s kažiprstrom začagal.

...toda, vprašali boste, kdo je tega krv? No, vam bom že povedal. — Nične druge kot naš direktor. — Besedo »direktor« je zlasti močno podudaril.

V dvorani je zavrnalo...

»Da, naš tovarniški direktor in nihče drugi. On namreč nima nobenega razumevanja za našo organizacijo in ji ne nudi nikakrsne pomoči!«

Nekaj je še zamoljil in se očividno zmagoval.

Nekateri so mu ploskali, večina pa je pričevala pojasnil. Vendar teh ni bilo.

Bilo bi, seve, nerazumljivo, če Matijeva diskusija z občnega zobra ne bi prišla na uho tudi samemu direktorju. In Matijeve besede so ga žalile.

In kot se to običajno pripreti, so začeli brskati po izjavah, trditvah, njihovih vzrokih in tako naprej. Izkazalo pa se je to pot, da Matija ni imel prav. Celo

gorenjski obveščevalci

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA
SLUŽBA
Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Odpela sem privatno zobarsko ordinacijo v Kranju, Jahačev prelaz 1. — Paš Minka, dentist.
Po ugodni ceni prodam 6 oken z opoko kritega kozolca, lahek kmečki kg v tem 3.000 kg repe. — Košnik Peter, Primskovo 153.

Kupim hišo — tudi nedogradeno, z nekaj zemlje ali pa samo zazidljivo zemljo do 2 ha. Ponudbe z opisom in ceno pošljite na upravo lista.

Za vsestransko pomoč v gospodinjstvu v centru Kranja, nudim hrano in stanovanje. Vse ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku.

Sprejemem pestunjo, ki bi v dopoldanskih urah pazila na 2 stroka. Ostala dela odpadejo. Ponudbe oddati na upravo lista.

Rabimo večje število mizarjev ali kolarjev, sedlarjev ali čevljarjev, dva električarja in 9 težakov. Ponudbe poslati v Tov. Športnega orodja Elan, Begunje na Gorenjskem.

Sprejemem nekvalificirane delevce. — Zidarski mojster Bidovec Miran, Huje 3, Kranj.

Kmetijska zadruga z. o. J. Lučine razpisuje mesto trgovskega poslovnika.

Pogoji: 5 letna praksa v trgovini in potrebna strokovna izobrazba. — Ponudniki naj vložijo prošnje na KZ Lučine do 1. III. 1957. — Družinsko stanovanje zagotovljeno.

KINO

KINO »STORŽIČ« KRAJN 18. in 19. februarja, mehiški film »MLADI JUAREZ«, ob 16., 18. in 20. uri — zadnjikrat.

20. februarja, premiera amer. barv. filma »HOUDINI« — matneja ob 9.30. uri ter ameriški film »MASCEVALCI«, ob 16., 18. in 20. uri. V gl. vlogi: Douglas Fairbanks, Ruth Warrick.

21. februarja, ameriški film »MASCEVALCI«, ob 16., 18. in 20. uri — zadnjikrat.

KINO STORŽIČ predvaja v dneh od 25. februarja do 3. marca 1957 ameriški barvni cinemaskop film — stereofonski zvok

CARMEN JONES

V glavnih vlogih: Harry Belafonte, Dorothy Dandridge. — Predstave: ob delavnikih od 16., 18. in 20. uri. — V nedeljo ob 14., 16., 18. in 20. uri. — Prodaja vstopnic: ob delavnikih od 9.—11. ure in od 14. ure dalje. V nedeljo ob 9.—11. ure in od 13. ure dalje

KINO »TRIGLAV« PRIMSKOVO

19. februarja, premiera amer. barvnega filma »HOUDINI«, ob 19. uri.

KINO »SVOBODA« STRAŽISCE 19. februarja, ameriški film »MASCEVALCI«, ob 19.30. uri.

KINO »RADIO« JESENICE 18. in 19. februarja, avstrijski barvni film »DOKLER BOŠ PRI MENI«, ob 18. in 20. uri.

20. in 21. februarja, ameriški film »DARILLO NA VRVICI«, ob 18. in 20. uri.

KINO »PLAVZ« JESENICE 19. februarja, ameriški barvni film »AVANTURE DON JUANA«, ob 18. in 20. uri.

21. februarja, avstrijski film »DOKLER BOŠ PRI MENI«, ob 18. in 20. uri.

KINO ZIROVNICA 20. februarja, avstrijski barvni film »AVANTURE DON JUANA«, ob 19. uri.

KINO DOVJE 20. februarja, ameriški barvni film »AVANTURE DON JUANA«, ob 19. uri.

KINO RADOVLIJCA 19. in 20. februarja, ameriški barvni film »KLIC DIVJINE«. V torek ob 20. uri ter v sredo ob 17.30 in 20. uri.

GLEDALIŠČE

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRAJN

Torek 19. februarja ob 20. uri: Aristophanes »LISISTRATA« — Izven.

TRŽNI PREGLED

V KRAJNU

Kislo in deževno vreme je bilo prav gotovo vzrok, da je bil živilski trg v Kranju v petek na pol prazen. Temu primerno je bilo tudi blaga. Bilo je le nekaj jajček po 16 in 17 dinarjev za komad, nekaj ješpreja po 70 dinarjev kg, fišla 60 do 70 din kg, neka branjevka pa je imela tudi kašo po 80 dinarjev. Skromni ponudbi je bilo podobno tudi povpraševanje.

V KAMNIKU
V soboto ni bil živilski trg tako obiskan kot v tistem. Deževno vreme je mnogo prodajalcev zadrlalo doma. Na trgu je bilo veliko špinace in radič po 160 din kg. Jajca so bila po velikosti od 11—15 din kom.; bilo jih je na pretek. Razen tega je bila še rumena koleraba po 30 din kg, por po 60 din kg, jabolka po 35 din kg. Cene ostali zelenjavni se niso spremenile.

V SKOFJI LOKI
V soboto smo na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene: kislo zelje 50 din kg, zelje v glavah 30 din kg, kisla repa 25 din kg, ohrov 50 din kg, cvetača 130 din kg, špinaca 20 din merica, radič 25 din merica, motovilec 30 din merica, jabolka 50 din kg, korenje 15 din kg, por 12 din kom. ali 200 din kg, suhi fižol 60 din liter, jajca 15—16 din kom., sladka smetana 150 din liter, sirček 12 din kom., peteršilj 10 din zavojček, regrat po 25 din merica.

ZGODAJ JE ZASLA NA KRIVA POTA
19-letna Marija Strah se je oktobra lani zaposlila kot gospodinjska pomočnica pri Majdi Višnar na Jesenicah. Ker ji delo ni preveč »dihalo«, ga je po šestih tednih zapustila, preden pa je odšla, je vzel Višnarjevi eno kombineto, žensko obliko, par ženskih raztegljivih nogavic, pas za nogavice in dežnik v skupni vrednosti 15.000 dinarjev. Ko je zaslužila, da jo iščejo organi varnosti, je del ukradenih predmetov vrnila. Kmalu za tem se je seznanila z dejavcem R. A. z Jesenic, ki jo je po tem ko mu je po kratkem poznanstvu obljubila zakon, pejšl v svoje stanovanje, da bi mu gospodinjila. Ze drugi dan ko je R. A. odpotoval v Tržič, ga je olajšala za eno moško srajco, 1800 dinarjev, njegovo sestrično K. M. ki stanuje v sosednjih sobah pa za žensko obliko, par usnjenej rokavice, par čevljev in žensko volneno jopico v skupni vrednosti 12.900 dinarjev. Verjetno bi s svojim načinom življenja še nadaljevala, če je ne bi sodišče obsodilo na 7 mesecev zapora.

denar po knjiženih računih tudi v celoti izplačal, da je torej ne samo pomotoma dvakrat knjižil, pač pa tudi pomotoma dvakrat denar izplačal. Zagovarjati se je moral tudi zato, ker je ob maškeradi »pozabil« knjižiti dohodek dinarjev 14.000. Na sodišču je trdil, da je pozabil knjižiti samo 7000 dinarjev, ker je od dohodkov plačal povečem 7000 dinarjev. Ugotovljeno je bilo, da je obdolženi poveča plačal iz drugih sredstev in ta izdatek tudi knjižil, dohodkov maškerade pa ni knjižil.

Sodišče je ugotovilo, da je obdolženec spremeno izkoristil zmenjanje z računi, katero je sam povzročil, višek, ki se je pokazal s temi manipulacijami v znesku 44.000 dinarjev, pa je spravil v svoj žep. Obdolženi je pri svojem jalovem in brezupnem zagovoru vztrajal skoro do konca. Sele v svoji zaključni besedi je pred sodiščem priznal, da si je denar dejansko prilil in si z njim kupil kolo.

Kolo bi bilo prav na lahek način zaslужeno, če ne bi bile obdolženčeve mahinacije odkrite, če ne bi moral vrniti zatajenega denarja, če ne bi bil treba odseteti 4 mesece v zaporu in če ne bi bil deležen zaradi takega ravnanja tudi moren.

GRADIS IN ERJAVČEVA NAJBOLJSA
19-letna Marija Strah se je na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene: kislo zelje 50 din kg, zelje v glavah 30 din kg, kisla repa 25 din kg, ohrov 50 din kg, cvetača 130 din kg, špinaca 20 din merica, radič 25 din merica, motovilec 30 din merica, jabolka 50 din kg, korenje 15 din kg, por 12 din kom. ali 200 din kg, suhi fižol 60 din liter, jajca 15—16 din kom., sladka smetana 150 din liter, sirček 12 din kom., peteršilj 10 din zavojček, regrat po 25 din merica.

ZGODAJ JE ZASLA NA KRIVA POTA
19-letna Marija Strah se je na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene: kislo zelje 50 din kg, zelje v glavah 30 din kg, kisla repa 25 din kg, ohrov 50 din kg, cvetača 130 din kg, špinaca 20 din merica, radič 25 din merica, motovilec 30 din merica, jabolka 50 din kg, korenje 15 din kg, por 12 din kom. ali 200 din kg, suhi fižol 60 din liter, jajca 15—16 din kom., sladka smetana 150 din liter, sirček 12 din kom., peteršilj 10 din zavojček, regrat po 25 din merica.

ZGODAJ JE ZASLA NA KRIVA POTA
19-letna Marija Strah se je na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene: kislo zelje 50 din kg, zelje v glavah 30 din kg, kisla repa 25 din kg, ohrov 50 din kg, cvetača 130 din kg, špinaca 20 din merica, radič 25 din merica, motovilec 30 din merica, jabolka 50 din kg, korenje 15 din kg, por 12 din kom. ali 200 din kg, suhi fižol 60 din liter, jajca 15—16 din kom., sladka smetana 150 din liter, sirček 12 din kom., peteršilj 10 din zavojček, regrat po 25 din merica.

ZGODAJ JE ZASLA NA KRIVA POTA
19-letna Marija Strah se je na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene: kislo zelje 50 din kg, zelje v glavah 30 din kg, kisla repa 25 din kg, ohrov 50 din kg, cvetača 130 din kg, špinaca 20 din merica, radič 25 din merica, motovilec 30 din merica, jabolka 50 din kg, korenje 15 din kg, por 12 din kom. ali 200 din kg, suhi fižol 60 din liter, jajca 15—16 din kom., sladka smetana 150 din liter, sirček 12 din kom., peteršilj 10 din zavojček, regrat po 25 din merica.

ZGODAJ JE ZASLA NA KRIVA POTA
19-letna Marija Strah se je na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene: kislo zelje 50 din kg, zelje v glavah 30 din kg, kisla repa 25 din kg, ohrov 50 din kg, cvetača 130 din kg, špinaca 20 din merica, radič 25 din merica, motovilec 30 din merica, jabolka 50 din kg, korenje 15 din kg, por 12 din kom. ali 200 din kg, suhi fižol 60 din liter, jajca 15—16 din kom., sladka smetana 150 din liter, sirček 12 din kom., peteršilj 10 din zavojček, regrat po 25 din merica.

ZGODAJ JE ZASLA NA KRIVA POTA
19-letna Marija Strah se je na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene: kislo zelje 50 din kg, zelje v glavah 30 din kg, kisla repa 25 din kg, ohrov 50 din kg, cvetača 130 din kg, špinaca 20 din merica, radič 25 din merica, motovilec 30 din merica, jabolka 50 din kg, korenje 15 din kg, por 12 din kom. ali 200 din kg, suhi fižol 60 din liter, jajca 15—16 din kom., sladka smetana 150 din liter, sirček 12 din kom., peteršilj 10 din zavojček, regrat po 25 din merica.

ZGODAJ JE ZASLA NA KRIVA POTA
19-letna Marija Strah se je na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene: kislo zelje 50 din kg, zelje v glavah 30 din kg, kisla repa 25 din kg, ohrov 50 din kg, cvetača 130 din kg, špinaca 20 din merica, radič 25 din merica, motovilec 30 din merica, jabolka 50 din kg, korenje 15 din kg, por 12 din kom. ali 200 din kg, suhi fižol 60 din liter, jajca 15—16 din kom., sladka smetana 150 din liter, sirček 12 din kom., peteršilj 10 din zavojček, regrat po 25 din merica.

ZGODAJ JE ZASLA NA KRIVA POTA
19-letna Marija Strah se je na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene: kislo zelje 50 din kg, zelje v glavah 30 din kg, kisla repa 25 din kg, ohrov 50 din kg, cvetača 130 din kg, špinaca 20 din merica, radič 25 din merica, motovilec 30 din merica, jabolka 50 din kg, korenje 15 din kg, por 12 din kom. ali 200 din kg, suhi fižol 60 din liter, jajca 15—16 din kom., sladka smetana 150 din liter, sirček 12 din kom., peteršilj 10 din zavojček, regrat po 25 din merica.

ZGODAJ JE ZASLA NA KRIVA POTA
19-letna Marija Strah se je na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene: kislo zelje 50 din kg, zelje v glavah 30 din kg, kisla repa 25 din kg, ohrov 50 din kg, cvetača 130 din kg, špinaca 20 din merica, radič 25 din merica, motovilec 30 din merica, jabolka 50 din kg, korenje 15 din kg, por 12 din kom. ali 200 din kg, suhi fižol 60 din liter, jajca 15—16 din kom., sladka smetana 150 din liter, sirček 12 din kom., peteršilj 10 din zavojček, regrat po 25 din merica.

ZGODAJ JE ZASLA NA KRIVA POTA
19-letna Marija Strah se je na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene: kislo zelje 50 din kg, zelje v glavah 30 din kg, kisla repa 25 din kg, ohrov 50 din kg, cvetača 130 din kg, špinaca 20 din merica, radič 25 din merica, motovilec 30 din merica, jabolka 50 din kg, korenje 15 din kg, por 12 din kom. ali 200 din kg, suhi fižol 60 din liter, jajca 15—16 din kom., sladka smetana 150 din liter, sirček 12 din kom., peteršilj 10 din zavojček, regrat po 25 din merica.

ZGODAJ JE ZASLA NA KRIVA POTA
19-letna Marija Strah se je na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene: kislo zelje 50 din kg, zelje v glavah 30 din kg, kisla repa 25 din kg, ohrov 50 din kg, cvetača 130 din kg, špinaca 20 din merica, radič 25 din merica, motovilec 30 din merica, jabolka 50 din kg, korenje 15 din kg, por 12 din kom. ali 200 din kg, suhi fižol 60 din liter, jajca 15—16 din kom., sladka smetana 150 din liter, sirček 12 din kom., peteršilj 10 din zavojček, regrat po 25 din merica.

ZGODAJ JE ZASLA NA KRIVA POTA
19-letna Marija Strah se je na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene: kislo zelje 50 din kg, zelje v glavah 30 din kg, kisla repa 25 din kg, ohrov 50 din kg, cvetača 130 din kg, špinaca 20 din merica, radič 25 din merica, motovilec 30 din merica, jabolka 50 din kg, korenje 15 din kg, por 12 din kom. ali 200 din kg, suhi fižol 60 din liter, jajca 15—16 din kom., sladka smetana 150 din liter, sirček 12 din kom., peteršilj 10 din zavojček, regrat po 25 din merica.

ZGODAJ JE ZASLA NA KRIVA POTA
19-letna Marija Strah se je na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene: kislo zelje 50 din kg, zelje v glavah 30 din kg, kisla repa 25 din kg, ohrov 50 din kg, cvetača 130 din kg, špinaca 20 din merica, radič 25 din merica, motovilec 30 din merica, jabolka 50 din kg, korenje 15 din kg, por 12 din kom. ali 200 din kg, suhi fižol 60 din liter, jajca 15—16 din kom., sladka smetana 150 din liter, sirček 12 din kom., peteršilj 10 din zavojček, regrat po 25 din merica.

ZGODAJ JE ZASLA NA KRIVA POTA
19-letna Marija Strah se je na živilskem trgu v Skofji Loki zabeležili naslednje cene:

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOSTI
FILM

ZADNJA STRAN

Zdaj je vedela vse, a kljub temu, da jo je potrlo, ni niti za trenutek pomislila, da bi pristala. Strastno je zavrnila strica:

„Ne, doma ne bom pustila prodati! Če ne bo šlo drugače, bom prodala svojo polovico, vso zemljo, vigence, toda doma ne! To je vendar moj, naš dom!“

„Tvoj dom?“ Na svetu smo kakor muhe enodnevnice, zato je bolje, da ne navezujemo srca...“ je začel stric, toda Ana ga ni poslušala. Jezno je vzklikanila:

„Zakaj pa Globočnik sme navezovati srce na zemsko? Ali on ni muha enodnevница?“ Vstala je in gledala starca s sovražnim, užaljenim pogledom. V tem trenutku je zares sovražila starega, trdnega moža, ki tako lahko pije rebulo in govoril o tem, da bi prodali Gašperinovo domačijo. „Zakaj potem Globočnik sme grabiti?“ je kričala. „Toda jaz ne bom pustila! Polnoletna sem in postavila se bom za svojo in bratovo pravico!“

Gospod Filip je bil resnično začuden. Še nikoli je ni videl take. Vedno ponizna Ana, vzgojena v samostanski pokorščini, se upa tako upirati! Kako se ji oči svetijo, nikoli bi ji ne prisodil kaj takega! Njen trmasti odpor ga je zbegal, zato je manj strogo, kot se mu je zdelo prav, rekel:

„Prav, da ti ni vseeno, kaj se bo zgodilo z domačijo. Vpij pa nikar, ne pozabi, da si v župnišču.“

Sedla je nazaj in globoko dihala. V sobi je bilo vse tiko, samo iz daljave je prihajala jeka kladiv. Gospod Filip je gledal v zestrto okno, bobnal s prsti po mizi in nazadnje rekel:

„Nisem hotel govoriti o tem, toda izbezala si iz mene. Nikar pa ne misli, da nočem pomagati, kolikor le morem. Skušali bomo preprositi posojilnico, da ne bo terjala in za manjše kljuge... bom posodil. Nisem pozabil, da sta mi ti in Aleš najblžja sorodnika; kar imam, bo vajino, če bosta le taka, kakor je prav.“ Glas mu je zvenel utrujeno, zastro, nazadnje je skoro nežno dejal: „Saj veš, da sem ti zmeraj hotel samo dobro.“

To je bil spet tisti stric Filip, ki ga je vedno gledala s spoštovanjem in občudovanjem. Postalo ji je žal, da ga je razjezila.

„Nisem vas mislila žaliti, stric,“ je rekla iskreno. „A saj veste, ko gre za dom, za brata...“

Gospod Filip je prikimal. Bil je utrujen, burni pomenek ga je razburil. Vstal je, rekel, da je čas iti spati in obljubil, da se bo prihodnji dan pomenil z Globočnikom zaradi vigenčev. Ana mu je voščila lahko noč in odšla v malo sobico, kjer je spala, kadar je bila v župnišču.

V sobici je bilo mrzlo, zarila se je pod odejo in drgetala od mraza. Dolgo si je zaman prizadevala, da bi zaspala, kar naprej je morala misliti na pogovor s stricem. Če bi res prodali, bi moral živeti kot preužitkarica pri tujih ljudeh, ali pa iti v samostan, kakor ji je stric svetoval. Oboje ji je bilo enako zoprno.

Cutila se je nesrečno, zelo nesrečno. Ni imela lepe mladosti in tudi prihodnost ji ni obetaла ničesar. Doma je trpela zaradi očetovega čudaštva, zmeraj je bil tak, kakor bi ga tlačila nevidna mora, nikoli ni mogel razumeti, da je Ana mrlja in željna veselja. Kdo bi vedel, zakaj je bil tako sam svoj? Morebiti zaradi matere? Bila je oblastna, tega se je Ana še dobro spominjala. A stric Filip ima prav, tudi mati se je vsa leta peklila ob očetu, tudi ona je bila redkokdaj vesela. Kadar je bila, je pa privrela iz nje neka hrupna veselost, neobrzdana, kakor podzemski tok, ki nenadoma prebije površino in bruhne na dan.

UMETNA LUNA

bo še letos začela krožiti okrog Zemlje

V eni lanskih številki našega časopisa smo poročali, da pripravljajo ameriški in sovjetski znanstveniki vsak svoj umetni satelit, ki ga bodo izstrelili s posebnimi raketami tako daleč v vesolje, da bo tam ostal in kot nova, umetna luna začel krožiti okrog Zemlje. Zdaj so Amerikanci objavili, da bodo svoj umetni satelit izstreliti že sredi tega leta. V njem bodo vremenski in drugi aparati, dognanja teh aparativov pa bo avtomatično sporodela na Zemljo majhna, a močna radijska oddajna postaja. Od satelita pa si ne obetajo samo znanstveni, temveč tudi zmatne vojaške koristi. Torej: kdor bo pri obvladal vesolje, bo tudi zagospodaril Zemljo...

V Združenih državah Amerike pripravljajo izstrelitev umetne lune z velikim pompom. Društva za širjenje poljudne znanosti organizirajo tečaje, v katerih pripravljajo ljudi na opazovanje umetnega satelita, optične tovarne pa so izdelale in vrgle na trg priročne aparate v ta namen. Kdor se znajde, se pa znajde!

Ameriški trgovci se znajdejo ob vsaki priliki...

Model umetnega satelita — nič večji ni od košarkarske žoge. V tem malem stroju so zapletene naprave, ki bodo znanstvenikom s pomočjo male radijske postaje, vgrajene v satelit, sporočale prilike v vesolju.

V ZDA razna znanstvena društva prirejajo prave tečaje, na katerih ljubitelje zvezdoslovja uče, kdo bodo opazovali umetno luno s preprostimi pripravami.

Znanstvenik razlaguje tečajnikom pot umetnega satelita okrog našega planeta

ZGODOVINSKE IN DRUGI PAPERKI

Z GORENJSKE

Jesenice, preimenovane iz trga v mesto leta 1929, leže v ozki Gornjesavski dolini. S severa obdajajo mesto prisojna, porastla in plazovita pobočja Karavanč, z juga pa zelo strma pobočja gozdinate planote Možaklje. So zelo obsežen industrijski kraj, ki se po zadnji vojni še stalno razvija. Jesenice so obenem zelo važno prometno križišče, saj se cepijo tri železniške proge proti Avstriji, Italiji (Bled, Bohinj, Gorica, Trst) in Ljubljani. Prav tako slove kot glavno izhodišče za neštete alpske ture.

Na Jesenicah vodi lepa, deloma betonirana in asfaltirana cesta, ki se nad Kranjem loči od Ljubljanske ceste, od Jesenice dalje pa se preko Kranjske gore in Podkorenja vzpenja čez Korensko sedlo na Koroško. Prvotno cesta je trasirala in zgradila rimski cesar Julij Cesar leta 57 pred našim štetjem. Do srednje osemnajstega stoletja je bil v Ziljski dolini ohranjen v skalo vsekani latinski napis, ki se je po naši glasili: Gaj Julij Cesar je po lastnem načrtu in na lastne stroške izpeljal to važno cesto. Po neki legendi sta po tej cesti hodila peš na Moravske slovenske blagovestniki Ciril in Metod.

Na kraju sedanjega mesta Jesenice in po bližnji okolici so bili rudniki že v starih časih. Bogate zaklade železne rude so izkorisčali tod okoli že podložniki Ortenburški grofovi. Peči za topiljenje železne rude in kladiv so obravljala po jesenški okolici že koncem 14. stoletja. Vsa naslednja stoletja se je izkoriščanje rudniških zakladov postopoma razširjalo in je kraj postajal vedno živahnejše središče železne industrije, kar je seveda vplivalo in

pripomoglo k splošni povzdigbi mesta. Leta 1800 je Kranjska industrijska družba premestila iz Bohinja vso železarsko industrijo na Jesenice. Tedaj so na Jesenicah zgradili novo tovarno, temelj sedanjih obratov. Mnogo je k razvoju in napredku mesta pripomogla tudi leta 1906 otvorena karavanska železnica, ki je dala Jesenicam značaj važnega železniško – prometnega križišča, v zadnjem času pa prispeva k razvoju predvsem pospešeno rastoča, na podlagi sodobne tehnike obratujuča industrija.

Na Jesenicah so tovarniški obrati ene izmed največjih in najmodernejših težkih industrij v državi. V teh obratih se izdeluje v Martinovih pečeh surovvo jeklo v blokih, iz katerih izdelujejo v obratu na Javorniku, ki je zvezan z jesenškimi obrati z ozkotirno železnico, železo v palcah, profilno železo, valjano pločevino itd. Na Jesenicah pa izdelujejo poleg polsurovini valjano in vlečeno žico, žebanje, železo v trakovih itd. Tudi livnica za jekleni in sivi liv je vključena v jesenškem obratu. Tovarna na Javorniku je obenem zgodovinsko znamenita zaradi tega, ker je bil v njeni visoki peči prvikrat na svetu izdelan ferromangan.

V zadnjem svetovnem vojnem je bil vsled napada iz zraka del mesta okrog kolodvora porušen.

Zgradili so nov, moderen kolodvor, na kraju porušenih hiš pa vstajajo moderne zgradbe, ki z mogočno industrijo vred opazirajo tuja na našo delavnost in ustvarjajo v njem dojem, da je prišel v deželo, ki ni samo bogata na prirodnih lepotah, ampak tudi na naprednem in delovnem ljudstvu.

53. Oskrbnik Poljak se je kaj nezadovoljen vračal iz Ljubljane. Ni jih mogel prepričati, da je rokovnjaška nevarnost precejšnja. Sele ko je ponovno poudaril, da z dr. Rurgerjem s precejšnjo gotovijo računata na napad v Crnem grabnu, se je francoski intendant nekoliko vznemiril. Obljubil je Poljaku, da bo naročil tajniku Vernazzu, naj preleše kraje okoli Crnega grabna.

54. Nazaj grede se je Poljak oglasil pri Gavriču, da bi se še z njim pomenil o tej stvari, če ga ni tudi kaj drugega vleklo v to hišo.

„Vendor ste prišli, prijatelj!“ ga pozdravi. „Vi gotovo že kaj več veste o tem groznem hudočestvu?“ Poljak ga je začudeno vprašal, na kaj misli. Oskrbnik mu je pokazal odrezano človeško roko, ki je bila zjutraj obešena na mestna vrata.

55. »To je rokovnjaško delo!« sta se strinjala obo. Poljak se je takoj domisli, da je žrtev gotovo stari Mozol. Zato je sklenil s komisarjem Mulejem pri pričeli na kraj dogodka. Rezika mu je branila, češ, zdaj pred poroko, pa se spušča v take nevarnosti, a Stefan se ni dal pregovoriti.

56. Toda Rezika je bila ženska. Zaigrala je še zadnjo kartu, da bi ga obvarovala nevarnosti: povabila ga je k sebi v sobo, da mu preberi pismo, ki ji ga je pisala njegova mati. Vdal se je. Ko pa je Rezika brala zadnje stran pisma, je Poljak prebledel in rekel, da bi tega mati ne smela pisati. Brž je zapustil sobo in tako pustil presenečeno Reziko pred novo ganko. Zaslutila je neko skrivnost.